

Helységnevek és növények

Helységnevek, amelyek növénynevekhez kapcsolhatók

Cél: A tanulók keressenek és nézzenek utána mélyebben olyan helységneveknek, amelyek valamely növény nevéből eredeztethetők. Vajon miért kapta a település a növény nevét?

A névadásból nem ritkán a település történelmi hátterére is következtethetünk. Nézzünk utána az alábbi magyarországi helység- vagy térségnevek eredetének és földrajzi helyének:

- Alma: Almás, Almásfüzitő, Almáskér, Tóalmás, Almamellék
- Nád: Nádas, Borsodnádasd, Gyékényes
- Mogyoró: Mogyoród, Bükkmogyorós
- Rózsa: Rózsadomb, Rózsavölgy, Rózsaszentmárton
- Fenyő: Balatonfenyves
- Fűz: Fűzesabony, Fűzesgyarmat, Fűzvölgy

Vannak még növényneveket tartalmazó települések, amelyeket itt nem említettünk. Melyek ezek? Utánanézhettek külföldi helységneveknek is!

Anne Frank vadgesztenye fája – A reménység jelképe

Zsidó történelem

Cél: hogy a tanulók megértsék, hogy miért lehetett a vadgesztenyefa annyira fontos Anne Frank számára, és hogy elgondolkodjanak rajta, hogyan kapcsolódhat ez a saját életükhöz

Anne Frank fája, ahogyan a naplójában ír róla, egy vadgesztenyefa, amit a bűvőhelyükről láthatott, amikor a zsidókat elhurcoló nácik elől rejtőztek el az amsterdami iroda rejtett zugában.

Otto Frank, egy 1968-ban tartott beszéde során a következő gondolatokat fogalmazta meg, lánya, Anne naplójának olvasása kapcsán: *“Honnan is tudhattam volna, hogy milyen sokat jelent Anne számára a kék ég és a repülő sirályok látványa, és hogy milyen fontos számára az a bizonyos vadgesztenyefa, amikor korábban semmi különösebb érdeklődést nem mutatott a természet iránt? Természetes volt a vágyakozás, hiszen úgy érezte magát, mint egy kalitkába zárt kismadár. A természet adta szabadságnak már a gondolata is megnyugtató volt számára... De ezeket az érzéseket mind mélyen magába zárta.”*

Feladat:

Beszélgessünk Anne természethez való kötődéséről, és a történetéből kiindulva próbáljuk meg elképzelni, hogy milyen lehetett a 13 éves lány élete, miközben rejtőzködniük kellett.

Keressük meg Anne naplójában azokat a részeket, ahol a vadgesztenyefáról ír, és hogy mekkora erőt ad neki az élő természet. Nézz ki az osztályterem ablakán. Látsz olyan fát, ami valamiért jelentős számodra, amihez kötődni tudsz? Írd le a hozzá kapcsolódó gondolataidat.

<https://mek.oszk.hu/00200/00261/00261.pdf>

Növénygyűjtők és tudósok

Női tudósok, és történelmi hátterük

Cél: hogy a tanulók a híres női kutatók nevét is úgy ismerjék, mint Darwinét, illetve, hogy történelmi kontextusban is el tudják helyezni a tudósok életét.

A Pappus TERMÉSZETTUDOMÁNY - Híres botanikusok és növénygyűjtők tanári segédletben további információt találunk nagy nevű, és érdekes élettörténetű női növénytanai kutatókról.

Nézzünk utána az alábbi női botanikusok életének. Milyen különlegességeket, érdekességeket fedezünk fel? Mi lehet, ami közös bennük?

- Marianne North 1830-1890
- Beatrix Potter 1866-1943
- Janaki Ammal 1897-1984
- Mary Agnes Chase 1869-1963
- Csapody Vera
- Járainé Komlódó Magda

Nagy tiszteletben álló fák: kronológia

Mi mindent láthattak hosszú életük során?

Cél: Megérteni, hogy milyen hosszan élhetnek a fák, és elkészíteni egy ilyen nagy kort megélt fa történelmi idővonalát. Használjuk az Internetet, hogy történeteket gyűjtsünk idős fákról, mint például a King James Tölgy.

Feladat:

Válasszunk néhány idősnek tűnő fát az iskolaudvaron, vagy a közvetlen környékünkön. Egyes fajok jellemzően hosszú életűek, mint például a tölgy. Mások, például a nyírfa, sokkal kevesebb ideig élnek. Nézzük meg, hogy jól gondoltuk-e – Határozzuk meg a fa korát!

- Keressük meg a környékünkön fellelhető legöregebb fát és tulajdonságait hasonlítsuk össze a világ legidősebb fájának jellemzőivel. (Utóbbinak nézzünk utána az interneten)
- Rajzoljuk fel a választott fánk idővonalát, a mai naptól visszafelé haladva.
- Nézzünk utána Magyarország legöregebb fája, az ezeréves hédervári Árpád fa történetének.

További játékos tanulás – tanári segédletek:

- Matematika: Becslés
- Pappus Növény Azonosító - kőris, tölgy, hárs, vadgesztenye
- Műveltségi tanári segédlet: Beszélgetés egy fával